

De vondst van de maand Een sesambeentje van de wolharige mammoet, *Mammuthus primigenius*

Joop Broos

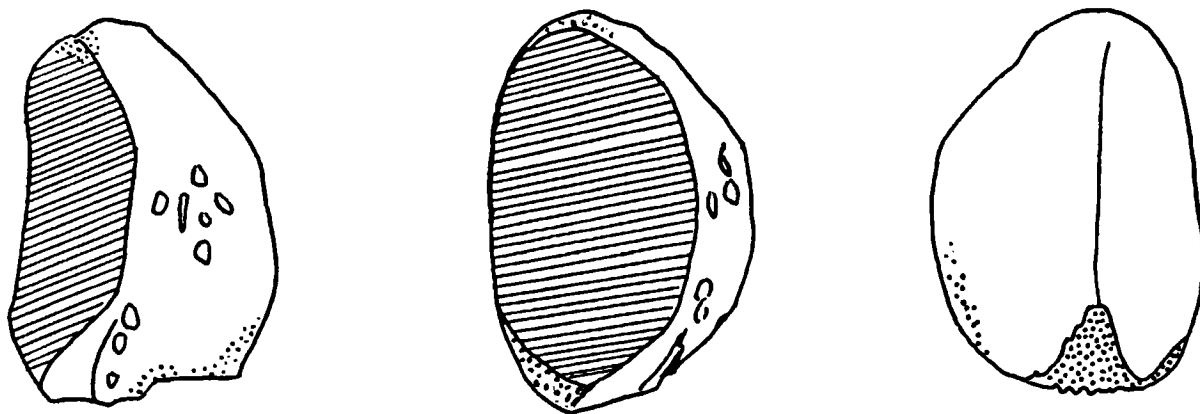


Fig. 1: Sesambeentje van een mammoet. v.l.n.r. zij aanzicht, vooraanzicht en achteraanzicht. De gewrichtsvlakken zijn gearceerd.

Fig. 1: Sesamy bone of a mammoth. From left to right lateral, anterior, and posterior view. Articulation surfaces are hatched.

In de maanden juni en juli 1993 is op het strand bij Kijkduin ongeveer 1 miljoen kubieke meter zand opgespoort. Dit zand is gewonnen op ongeveer 8 km uit de kust van Scheveningen op een diepte van ca. 20 m.

Vooraf in de eerste maanden na de zandsuppletie heb ik hier veel botresten verzameld, veel afkomstig van de wolharige mammoet, *Mammuthus primigenius*.

In augustus 1994 vond ik een klein fossiel botje waarvan ik niet wist wat het was. Tijdens een bijeenkomst van de W.P.Z. in oktober j.l. in Leiden is het botje gedetermineerd als een sesambeentje van de wolharige mammoet. Het is tot nu toe het derde exemplaar dat bekend is in Nederland. Eén exemplaar bevindt zich in het Nationaal Natuurhistorisch Museum in Leiden en het andere is in particulier bezit.

Sesambeentjes bevinden zich aan de achterzijde van de metapoden (middenhands- en middenvoetsbeenderen) van sommige grote zoogdieren zoals de mammoet, nijlpaard, neushoorn, rund en paard. De sesambeentjes dienen voor de aanhechting van spieren en zijn in feite verbeningen van gewrichtskapsels. Ook de patella (knie-schijf) is een sesambeentje. Het sesambeentje is enigszins ovaal van vorm en heeft aan één zijde een gewrichtsvlak en aan de andere zijde een wat bolvormig oppervlak. Het door mij gevonden sesambeentje heeft een grootste lengte van 52,2 mm, een grootste breedte van 40 mm en een grootste dikte van 25 mm.

Tot slot wil ik graag D. Mol bedanken voor de deskundige adviezen.

Adres van de auteur:

Joop Broos
Loenenseplein 21
2574 RV Den Haag